

Intervaller

GJ/aug02

Vi bestemmer interval-*typen* ved at tælle hvor mange trin der er mellem de to noder. Sammenhæng mellem trin og type ses af følgende tabel.

Antal trin	Type
1	Prim
2	Sekund
3	Terts
4	Kvart
5	Kvint

Antal trin	Type
6	Sekst
7	Septim
8	Oktav
9	None
10	Decim

Opg 1: Bestem følgende intervaltyper:

Fortegn for tonerne ændrer ikke på intervaltypen. Vi tæller på tonerækken som om der ikke var fortegn for:

(De tre sidste intervaller er "underlige" fordi de klinger som henholdsvis en terts, en kvart og en sekund - men de er noteret som en sekund, en terts og en prim. Det vender vi tilbage til senere)

Opg 2: Bestem følgende intervaltyper:

- g-a-h-c 4 trin en kvart
- g-a-h-c-d-e 6 trin en sekst
- d-e-f-g-a-h-c 7 trin en septim
- a-h 2 trin en sekund
- f-g-a 3 trin en terts
- a 1 trin en prim

Opg 3: Bestem følgende intervaltyper:

Disse intervaltyper deles - i den pæne udgave - ud i forskellige størrelser efter hvor mange *halvtonespring* intervallet spænder over

Antal halvtone-spring	Antal sorte tangenter*)	Interval
0		Ren prim
1	0	Lille sekund
2	1	Stor sekund
3	1	Lille terts
4	2	Stor terts
5	(2)	Ren kvart
6		(Tritonus)
7	(3)	Ren kvint

Antal halvtone-spring	Antal sorte tangenter	Interval
8	3	Lille sekst
9	4	Stor sekst
10	4	Lille septim
11	5	Stor septim
12	(5)	Ren oktav
13	oktav+0	(Lille none)
14	oktav+1	(Stor none)
15	oktav+1	(Lille decim)
16	oktav+2	(Stor decim)

*) Denne metode gælder KUN intervaller mellem to "hvide tangenter".

Eksempel

- 1) Vi ser at intervallet er en kvart. Tæller vi *tonespring* så er der 5 - nemlig g a b h c. Bemærk at vi her ikke tæller toner men spring.
- 2) Intervallet er en terts. Tæller vi halvtonespring, så er der 3 - nemlig a-Bb-h-c. Altså er det en lille terts. (Vi kan også sige: der er *en* sort tangent - altså en *lille* terts.
- 3) Tonerne des og f spænder over en terts. Tæller vi halvtonespring kommer vi til 4: des-d-es-e-f. Det er en stor terts. (Eller: Intervallet d-f er en *lille* terts - en sort tangent. Derfor er des-f en *stor* terts)
- 4) Tonerne ges as spænder over en sekund. Der er to halvtonespring: ges-g-as. Det er en stor sekund.

Opg 4: Bestem type og størrelse for følgende intervaller

Opg 5: Se på intervallerne i opgave 1-3. Mange af intervallerne i disse opgaver kan vi nu give en færdig beskrivelse med type og størrelse. Nogle af dem vil falde udenfor. Bestem navnene på dem der falder indenfor vores beskrivelse, og marker dem der giver problemer.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Opg 1						
Opg 2						
Opg 3						

Opg 6:

Angiv springet fra tonen	en stor terts op	en ren kvint op	en stor sekst op	en lille terts op	en lille sekund op
c	e				
d				f	
f					ges (g)
a		e			

Vi kommer ud for intervaller der ikke passer ind i systemet.

Eks 1: F.eks. er det første interval en terts men tæller vi halvtonespring ser vi at der kun er 2 spring: ais-h-c. Intervallet er en terts, men det er mindre end en lille terts. Vi kalder det en *formindsket terts*.

Eks 2: Intervallet er en kvint; men den er for stor til at være en ren kvint. Vi har g-as-a-b-h-c-des i alt 6 spring. Det er en *forstørret kvint*.

Eks 3: Intervallet er en sekund, men den er for stor til at være en stor sekund. Der er 3 halvtonespring : as-a-b-h. Vi kalder det en *forstørret sekund*.

Hvis en sekund er større end en stor sekund kalder vi den for en *forstørret sekund*. Tilsvarende med terts, sekst og septim.

Hvis en prim, en kvart, en kvint eller en oktav er større end det rene interval kaldes den for *forstørret*.

På samme måde kaldes et interval der er mindre end henholdsvis det lille eller det rene interval for et *formindsket interval*.

Opg 7: Bestem intervallerne størrelse og type

Opg 8: Bestem intervallerne

Opg 9: Bestem intervallet. Bemærk de faste fortegn. De betyder at der er kryds for alle c'er og alle f'er

Opg 10: Bestem intervallet. Bemærk de faste fortegn. De betyder at der er b for alle e'er og for alle h'er

Opg 11: Bestem intervallet. Bemærk de faste fortegn. De betyder at der er kryds for alle f'er

Opg 12: Udfyld skemaet

Angiv springet fra tonen	en stor sekund op	en lille terts op	en stor terts op	en forstørret terts op	en kvart op
c	d	es	e	eis (e)	f
f					
g					

Facitliste:

1-prim 2-sekund 3-terts 4-kvart 5-kvint 6-sekst 7-septim 8-oktav
(prim kvart kvint og oktav er rene hvis der ikke står andet)

Opg 1: 1, 3, 8, 5, 9, 2

Opg 2: 6, 6, 3, 5, 5, 3

Opg 3: 3, 3, 3, 2, 3, 2

Opg 4: st.2 , li.6, st.3, ren 5, ren 4, li.2

Opg 5

1) ren1, li.3, ren 8, ren 5, st.9, st.2

2) st.6, li.6, li.3, ren 5, ren 5, st.

3) ? li.3, st.3, li.2, ? ?

Opg 6:

g-a-es-des

fis-a-h-(f)-es

a-c-d-as-(ges)

cis-(e)-fis-c-b

Opg 7 forst.4, st.3, formind. 3, forstør. 1, li.3, forstør. 5

Opg 8 st.3, li.3, st.3, forstør.3, formind.8, st.6

Opg 9: 4 st.6 5 forstør 4 li.2 st.3

Opg 10:st3 st2 li3 st3 li2 li2

Opg 11: st 3 forstør4 5 st6 st7 8

Opg 12:

g-as-a-ais-b

a-b-h-his-c